

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főter 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába Könyvnyomda és Papírárgyár r. t. küldendők. Kiadóhivatali megbízott Szilágyi Béla főkönyvelő.

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Tisza és a honvédek.

Az 1848. a mi mai állami életünk alapja s így az agg honvédek ennek megteremtői. A szabadságharc idejében csupán a magvetés történt meg, a mire az aratás 18 szomorú esztendő aggasztóskodása után következett be. És bármennyire paradoxnak lássék is a mai pártpolitikai elhelyezkedés mellett: tényleg az 1867. évi kiegyezést az 1848—49-iki honvédeknek köszönhetjük. Vagy ha még exotikusabban akarjuk magunkat kifejezni: épen olyan joggal és a történelem tényeinek megfelelőleg állíthatjuk, hogy az 1848—49. évi küzdelmeknek, a 48-as agghonvédek s elhalt társaik hősiességének a tulajdonképeni s valódi eredménye az 1867. évi kiegyezés.

Ez a kiegyezés pedig az első lépés annyi századok után, hogy a dinasztia s a nemzet megértsek egymást és kölcsönösen meg is becsüljék. Az 1867. évi kiegyezés egy új korszakot vezet be a magyar nemzet és magyar állam utolsó negyedfélézázados élete történetében, valamint az uralkodó családjában is. Az egymásra utaltság és a kölcsönös megbecsülésnek oly korszaka következik ettől fogva, annyi felemelő jelenséggel, a minőt említett múltunk felmutatni nem képes.

A nemzetnek és a dinasztianak ama fontos érdekei, amelyek a hatvanhetes kiegyezéshez fűződnek, másoldalról az a körülmény, hogy az 1867. évi kiegyezés az 1848—49. évi szabadságharc nélkül elképzelhetlen, mert ez az alap, a melyen az felépült: ezek együttevén teszik előttünk nemcsak teljesen érthetővé, de egyszerűsággal szinte büvérejtővé gróf Tisza István miniszterelnöknek az országgyűlés legközelebbi ülésében tett ama nevezetes kijelentését, hogy „minden igaz magyar ember, ő felségén a királynak elkezdvé osztozik abban a becsülésben, hálaiban és szeretetben, a melyet az 1848-as honvédek iránt érez a nemzet.”

Varázserejű szavak ezek, melyek a miniszterelnök ajkairól elhangzottak. Nyomukban, mint a jégpánczél a föld kebeléről a tavaszi nap sugáira, úgy olvad el a bizalmatlanság és kételkedés azon kicsinyhitű, de őszinte magyar lelkekben, a melyeket eddig a gyau-

sító suttogás fogva tartott és hideg tartózkodásra kényszerített a legalkotmányosabb uralkodóval szemben. Világos dolog, hogy a kormányelnök eme nyilatkozata az ő Felsége érületének a lehető legalaposabb ismeretén nyugodhatik csupán s a hely, a honnan az elhangzott, a tények, a való tények minden lehető garanciáját magában hordja.

Eme kijelentés után nemcsak, hogy nem meglepő senkire nézve, sőt mindenki előtt a legtermészetesebb dolog a miniszterelnök ama kijelentése, hogy az 1848—49-iki agg honvédek nyugdíj-illetményeinek felmérésére vonatkozólag a jövő évi költségvetésnél meg fogja tenni előterjesztését.

Jól eső érzéssel, szokatlan melegséggel tölti el a szíveteket mindkét nyilatkozat. Hala illati érte, Illyés Balint képviselő, hogy felszólalásával s benyújtott határozati javaslatával megszerezte a nemzetnek már most azt az érzést. Mert a mennyire az eddigiekből az ország a kormányelnököt ismeri, nem foroghat fenn kétség az iránt, hogy a nyugdíj-illetmények felemelése minden ellenzéki kezdeményezés nélkül, motu proprio is végrehajtotta volna.

Az ellenzék lelkiismerete.

Most jelent meg Hieronymi kereskedelemügyi miniszter rendelete, mely a vasuti hivatalnokok új fizetéseit lépteti életbe. Ha a vasuti hivatalnokok az öröm érzelmével olvassák is ezt a rendeletet, ha a felemelt illetményekben csak most részesülnek, melyeknek kifejtésére oly sokáig kellett várniok lehetnének, hogy meg ne emlekezzenek arról, hogy mennyivel hamarabb részesülhettek volna már ebben, mennyivel hamarabb használhatták volna fel üdvösen a pénzt családjuk érdekében. mennyi buslakodást, szűkölködést megtakaríthattak volna. És egyuttal megfognak emlékezni arról, hogy voltaképpen kinek köszönhetik a rendkívüli késedelmet.

Hisz már a Szell-kormány alatt nemcsak tervezték a fizetésemelést, de már a témát is kidolgozták, és senki más nem késleltette, nem akadályozta meg azt, mint hazafias ellenzékünk, mely mindig azzal dicsekszik, hogy ő képviseli a magyar népet le egészen a legsze-

gényebb rétegekig, hogy csak egyedül neki van meg az a becsületes akarata, hogy a népnek nemzeti és gazdasági kívánatai kielégítenek. És éppen ez az ellenzék nem csafolhatja meg azt a vádat, melyet a magyar tisztviselők minden részének joga van az arczába vágni, hogy csak az ellenzék okozta azt, hogy a magyar nép itele a nemzeti követelmények tárgyában egy ideig megzavartatott, hogy a nemzet minden rétegeinek gazdasági haladása nemcsak késedelmet, hanem súlyos kárt is szenvedett.

A mit az egész obstrukciós hadjárat elért, a leg-távolabbról sem áll helyes arányban ama roppant károkkal, ama nagy gazdasági gyöngüléssel, melyeknek a magyar népet az obstrukció kitétte. És egyáltalán mi újat értünk el? Semmi mást, mint amit a Szell-kormány már az első katonai javaslat benyújtásakor megígért és ami ama férfiak elhatározottsága mellett, kik ez ígéretükért helytálltak, lépésről lépésre a nélkül is kivitelhez jutott volna.

Csak az az egy nem történt volna, hogy a népeszét elkabították, hogy a polgárokat felizgatták, hogy őket felbujtogatták volna arra, hogy azután nyuljanak, ami addig lehetetlen volt. E helyett azonban Magyarországnak rendes költségvetése lenne, számtalan termékeny javaslat már le lenne tárgyalva, a tervezett reformok egész serege törvénynyel vagy rendeleti uton végre lenne már hajtva, azt is tudnánk már, hogy állunk Ausztriával szemben a kiegyezésre vonatkozólag és a kereskedelmi szerződések kötéséhez szükséges nemzetközi tárgyalások roppantul egyszerűsítették és megkönnyítették volna.

Ha az ellenzék örvend a diadalnak hogy mindezt megakadályozta, ezt a diadalt a legkevésbé se kicsinyítsük, sőt talán fokozhatjuk az által, hogy a mai rendelettel életbe lépő törvényjavaslatot is inkább birkozva kellett az ellenzékől kiereszokolni, mint annak megvalósításához komolyan hozzájárult volna. Ezért a magyar nép köszönetet epp úgy megerdemli általában, mint a hivatalnokokat és a vasuti tisztviselőket is, és ezért érthető, ha ez az ellenzék most azt is hazafias cselekedetnek tartja, hogy az országgyűlés működését hosszú időre egyáltalán megbénítja.

TÁRCZA.

El az Aldunára!

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

Az Alduna tört. nevezetességeit a kollégium disztermében ismertette f. évi június hó 5-én Székely Odón, ref. koll. tanár.

(Folytatás)

A nagy császár, Trajánus trónra lépte első évében megkezdte s a második évben K. u. 99-ben már befejezte a dákokkal való döntő hadjárat előkészületeit. 100-ban mérnökei a dunai jobbparti hadi utat, melyről szólta s a mely a dunai és rajnai tartományokat fűzte össze, elkészítették. Már az első dák háború után megnyerte Traján a Dacicus melléknevet. De a háború sikerében mindaddig nem bízhatott, míg a moesia legióknak lehetővé nem tette, hogy a Dunán bármikor átkelve a dáciai római erősségek helyőrségei számára, ha szükség, erősítést küldjenek. Ennek a szüksége adta meg neki az ötletet arra a nagyszabású tervre, hogy a Dunán hidat építtessen.

Ugy a hadjáratról, mint az ókor hatalmas építészeti remekéről, a hidról a római hatalmas Traján-oszlop domborművei után alkothatunk képet magunknak s örök vesztesége marad a tudományunk, hogy Tráján memoárjai elvesztek.

Ott, a hol Orvosán alól az oláh Turn-Severin és a szerb Fetislan falu épült és a balpart egyik kiszögellő földnyelve nyulik be a Dunába, 103, 104 telén ott kezdtek a nagy hid építéséhez. A földnyelven először több hatalmas oszlopot emeltek egyszerre. Ezek közt a folyam főágát csatornával levezették s a megürült mederben tovább dolgoztak, oszlopokat építettek. Így haladt a rémitő munka megfoghatatlan emberi kitartással másfél évig, míg a 20, hatalmas kőkoczkákkal burkolt, kötörmel-

lékkel töltött oszlop s rajta a 1056'72 m. hosszú faszerkezetű hid a 105-ik év késő nyarán Apollodorus tervei szerint készen nem lett. Az oszlopok maradványai nagyon kis vizálláskor ma is kilátszanak a vízből, egy-egy parti oszlop csonka maradványa a parton magas vizálláskor is látható. A csatorna szakértők szerint hajózható volt s a hidépítési technika ma is bámulja e hidat. A Duna szabályozásának pedig történeti jelentőségű nagy munkálata a rómaiak tervein alapult. E csatorna s töltés maradványai még megtalálhatók.

A nagy magyar alföldnek Báziasnál hirtelen határt szabó Lokva hegység a szerbparti hegységekkel az eddig 2100 mtr széles Duna medret egyszerre 900 méternyre szűkít. Itt szállunk hajóra. Innen tekintjük át futólág a Duna partjainak történeti nevezetességű helyeit. A tulajdonképeni szűkület Galambóc váránál s a szembefekvő László várnál kezdődik, melyek a dunai zuhatagok tulajdonképeni kapuját alkotják. A két festői várom és Bázias közt, ez utóbbitól mintegy 20 km-nyire Kisiljevo szigettől keletre van Gradistye szerb község, melynek ma is vannak római téglákból épült házai. Hajdani vára a dunapartig nyult s romjait még 1894-ben látták, tég'ái „VII. Claudia Legio” jelzésűek. A Moldova sziget délkeleti szögletében, a hol a szigetet alkotó két ág egyesül, a Babakáj sziklától jobbra és délre, régen, a rómaiak idején Columbaria nevű erősség állott, mely Kolumbác néven később a legszélsőbb keleti szerb végvárrá alakított s első vár volt, melyet 1391-ben Bajazéd török vezér határainkon elfoglalt. Nemsokára Perényi Péter visszafoglalta s akkor már Galambóc néven déli legerősebb váraink közé tartozott, míg 1427-ben szerb árulás folytán török kézbe került 12000 aranyért. A vár a Duna vize miatt megkerülhetetlen. Zsigmond király mégis vállalkozott 1427 április havában visszavivni a ma-

gyarnak 25.000 ezer emberével. Hős vezére s felesége példátlan erélyű ostroma már már a magyarnak kezére játsza a várat, de Murad felmentő serege visszaveri a hajókon menekülni alig tudó sereget. Arany János szép balladával teszi feledhetetlenné ezt a történeti epizódot.*)

Csak Kinizsi tudta 1483-ban Galambócot visszazerezni a töröktől, míg Nándorfehérvárral együtt végleg elvesztették. A galambóczi hegyben barlang van. A szerb monda szerint ide dobta Szent György a megölt sárkány fejét. Az oláh monda szerint a topleczi sárkány utolsó feje ide menekült. A sárkány fejek vércseppjeiből kel ki e monda szerint a simulia columbacensis. Szemben Galambóc várával, a Babakáj sziklától keletre, a magyar parton láthatók László várának romjai. Zsigmond építette 1427-ben a galambóczi török várórség fékentartására. 1525-ben török kézre került és azóta nevezetesebb szerepet nem játszott.

A hol a Duna hazánkban tett részének legdélibb kanyarulata kezdődik, Szvinicza (Disznós) szerb község-nél, 1443-ban erős vár állott, melyet Csornai Mihály sikerrel védett meg a törökkel szemben. A várnak ma már nyoma sincs. Néhány kilométerrel lejjebb, a Klisura második szakasza végén, a Trikule nevű 16. százbéli török őrtorony romjainál érjük el a magyar Dunának és a Jucz zuhatagnál Magyarországnak legdélibb pontját.

Hajóutunkban 100 kilométerre haladunk, mire a Kazán szoros bejáratához érünk, melyet Jókai a „Jövő század regényében” vassáttal elzárat s Magyarországot ismét tengerrel boríttatja el. Itt van Aldunának legérdekesebb része. Magyar parton a Széchenyi-, szerb parton a Traján út emléktábláival.

*) Arany „Rozgonyiné” cz. balladáját a felolvasás ezen pontjába beillesztve előadta Sallak Imre VIII. o. végzett tanuló.

Ha most teljesen nyugodt a lelkiismerete, az ország lelkiismerete annak idején majd elég hangosan hallatja magát, a magyar nemzet mind világosabban látja ennek az ellenzéknek az értékét.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése f. évi június hó végével lejárt és a kik még hátralékban vannak, hogy előfizetésüket megújítani illetve ki-egyenlíteni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Munkatársainkat, különösen vidéki levelezőinket pedig arra kérjük, hogy vidékéről szóló közérdekű hírekkel és közleményekkel minél gyakrabban keressék fel szerkesztőségünket.

— **Kinevezések.** A városi elemi fiúiskola tanítószemélyzetét, a mint hallottuk a miniszter már kinevezte és pár nap múlva a kinevezések hivatalosan is meg fognak történni. Az igazgatói állásra Kövér János van kinevezve s így a kik a tanítói karban oly gyakran tapasztalt összeférhetlenkedésektől, torzalkodásoktól előre oly annyira feltűnt, örömmel nyugszunk meg. Hir szerint Sebestyén Sándorné is a kinevezettek között van, a mi városunk közönségének szintén nyereséget jelent.

— **Temetés.** Vasárnap d. u. 5 órakor tették Sombory Sándorné Dobolyi Idát, rendőrkapitányunk szeretett hitvesét örök pihenőre a családi kert árnyas díófái alá. Az elhunyt utolsó útjában tisztelőinek s a város lakóinak hatalmas sokasága kísérte. Nyugodjék békében.

— **A Bethlen-kollégium** elemi gyakorlóiskolájában 8—10 hely rendelkezés alatt áll hatodik életévüket betöltött tanköteles növendékek számára. Azon városi szülők tehát, akik ezen helyeket a jövő iskolai évre tanköteles fiaiknak lefoglalni óhajtják, kérvényeiket ez iránt nyújtsák be f. é. augusztus hó 10-ig Nagy Lajos igazgató-tanárhoz.

— **Erdélyi cigány Aradon.** Kálló Géza nagyenyedi cigányprímás teljes zenekarával a mult napokban Gurahonczon rendezett hangversenyt. A kaszinó színültig megtelt a gurahonci és környékbeli intelligenciával, mely világos hajnalig gyönyörködött a kitűnő zenekar nótáiban. Oly megkapó érzéssel és szép technikával játszanak, hogy a közönség minden szám után szünni nem akaró tapsal adott tetszésének kifejezést. A zenekar Borosjenőn is hangversenyzett és a hét végén Aradon fog játszani.

— **Cséplők figyelmébe.** A belügyminiszteriumnak legközelebbi rendelete értelmében nemcsak a gőz-

cséplőgépek, hanem a járgány és egyéb motorikus erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai is kötelesek az első segélyadásul szükséges mentőszekrény beszerzésére. A miniszteri rendeletnek megfelelő mentőszekrény Schottola Ernőnél Budapest, Focsiere-palota, 8 koronáért kapható.

— **Egy csomó boldogság.** A szucsányi templomban párja nélküli családi ünnepegy folyt le. Az idősebb Dubos házaspár aranylakadalmát ülte, fiuk és menyük ugyanekkor az ezüstmenyegzőjüket. Ezen pár ugyanekkor adta férjhez egyik leányát és ugyanezeknek ujon fölszentelt fiuk első miséjét tartotta.

— **Kitüntetett fegyőr.** A király Sztrake Ignác szamosújvári fegyőrnek ötven évet meghaladó hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Gyerek-eső.** Egy baranovi cipész felesége a minap egyszerre hat egészséges fiu gyermeket szült. Ez már igazán sok a jóból is. Még a végtelenül pontos magyar kir. országos statisztikai hivatal is a születési statisztikát felölélő biankettákon csak öt egyszerre születendő gyermekről gondoskodott. Dehát nem azért suszter a suszter, hogy ne tudjon tuljárni a statisztikusok eszén is. Kisebb rekordot ért el Markovits Frigyes temesvári szabómester felesége, aki ellenére annak, vagy talán épen azért, hogy már 8 élő gyermeknek az anyja, a mult héten hármas ikreket szült, egy fiut és két leányt.

— **Köszönet.** Felejthetlen kedves feleségem elhunyt alkalmából, mindazon jó ismerőseim és barátainak, kik mély fájdalommal velem éreztek, és azt részvétökkel enyhítették, őszinte baráti köszönetemet fejezem ki. Egyben halás köszönetemet fejezem ki a Tüzoltó-Zenekar, Milléniumi dalárda és a Szentlélek társulatnak, hogy a temetési gyászszertartáson szivesek voltak testületileg megjelenni. Sombory Sándor.

— **Pályázati hirdetmény.** A nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskolában f. évi október hó 1-én kezdődő 3 éves tanfolyamra 20 egész, 4 fel ösztöndíjas helyre pályázat nyitattik. Pályázati feltételek: 1. Tizenhat évet betöltött életkort igazoló keresztlevelet. 2. Erős, egészséges, munkát bíró testalkat és védhímlő-oltásról tanuskodó orvosi bizonyítvány. 3. A népiskola teljes elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány. 4. Születési hely, községi előjárásága által kiállított erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülők vagy gyámok beleegyezési nyilatkozata, melynél fogva kötelezik magukat, hogy a felvett tanuló 3 év eltelté előtt az intézetből ki nem veszik. 6. A jelzett hiteles és rendesen belyegzett bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok legkésőbb augusztus hó 20-ig a nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskola igazgató-

ságához intézendők — a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszteriumhoz czimezve — honnan a folyamodók felvételük ügyében rövid idő alatt értesítettetni fognak. 7. Az intézetben egy évet önköltségen töltött; katonai kötelezettségének eleget tett; kertészet, szőlőszet, pinczészet körében már működött vagy kádár-mesterséget tanult egyének, ha ezen minősítésüket hiteles bizonyítványokkal igazolják, a felvétel- és ösztöndíjak elnyerésénél előnyben részesülnek. Figyelembe veendő: a) Az intézetbe felvett növendékek fehérmű és egyéb állásukhoz illő czélszerű ruházatról, nemkülönben író-, rajz- és kisebb munkálati eszközök: kések és ollókról önmaguk tartoznak gondoskodni; lakást, ágyat, ágyneműt, világítást, orvosi kezelést és gyógyszereket azonban ingyen nyernek. b) Az egész ösztöndíjat élvezők teljes ellátásban: reggeli, ebéd, vacsora és mosatásban részesülnek; a fel ösztöndíjasok ellenben ugyan az egész ösztöndíjasokkal egyenlő ebédet és vacsorát kapnak, de az ezen étkezésekhez szükségeseltető kenyérről, továbbá reggeli és mosatásról önmaguk tartoznak gondoskodni, c) Ösztöndíjban nem részesülő, önköltséges tanulók, a mennyiben a növendékek száma a 24-et meg nem haladja, az a) pont alatt foglalt előnyökben részesülnek, ellátásukról azonban önmaguk tartoznak gondoskodni, s az intézeti élelmezőnél havi 14 koronáért fél, 28 koronáért pedig teljes ellátást nyerhetnek. A fel ösztöndíjat élvezők is havi 14 kor., vagy az élelmezővel megalkuvás útján teljes ellátásban részesülnek. A nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskola igazgatósága.

— **A zalatnai áll. kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskola** igazgatója lelkes felhívásban ajánlja iskoláját a szülők figyelmébe. A zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskola növendékei az iskola négy éves tanfolyamán kőfaragókká, vagy kőcsiszolókká kepeztetnek ki. A kőfaragó ipar a faragható kövek megmunkálására, tehát sírkövek, emlékművek, épületi munkák stb. készítésére terjeszkedik ki. A kőcsiszoló ipar a nem faragható drága- és feldragakövek megmunkálását öleli fel, tehát ékszerköveket és díszműarukat készít. Az iskolába való felvétel előjegyzés alapján történik; szóbeli vagy írásbeli jelentkezéseket elfogad az intézet igazgatósága Zalatan augusztus hó 11-ig. Ugyancsak ezen határidőig nyújthatók be az ösztöndíj iránti kérvények is. Az idejkorán jelentkezett növendékek szülei a felvétel eredményéről augusztus 20-ig értesítettnek. Előjegyzés végett minden, az I. osztályba felvételre óhajtó növendék tartozik az igazgatósághoz benyújtani: a) keresztlevelet, illetőleg születési bizonyítványát; b) atyja, vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatot, melyben kifejeződik annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanító teljes

A Punyikova barlangtól, melyből ugyanolyan nevű patak ömlik a Dunába, 100 méternyire van a Veteráni barlang, melyet igazában Arnau barlangnak kellett volna elnevezni. Arnau kapitányt 1691-ben 300 emberrel és 5 ágyuval Veteráni tábornok azzal a megbízással küldte ide, hogy a törökök átkelését a Dunán megghiusítsa s élelemszállító hajóit elsüllyessze. A hős kapitány 45 napig áll ellent 3000 török irtózatost ostromának s csak akkor adja meg magát, midőn a vaskampók segélyével a sziklabarlangig felkapaszkodó albánok sokasága elárasszja, ágyui szétrepednek s a barlang lőporfüsttel tele levegőjében kimerült katonái fulladozni kezdtek. 1788-ban Stein őrnagy védi e barlangból a Duna-szorost az átkelő törökkel szemben 700 emberével 22 napig. A töröknek 2000 ember életével kellett az átkelést megfizetnie. A barlang fölötti fensikot ma is Vérkönek hívják. A Kazán szorosban, a Duna legkeskenyebb szorulatán áthaladva, a Veteráni barlangtól északkeletre 20 kilométernyire hazánkban oly községéhez érünk, mely már a honfoglalás idejében szerepelt. E község a névtelenül „Castrum Orsova“ néven említettik s a római Tierna helyén fekszik. E névből fejlődhetett a Cserna patak neve. A XIV. században már mint királyi vár szerepel s a XVI. században a szörényi bánok székhelye volt, de II. Lajos alatt Balibeg belgrádi basa Orsovát bevette. Mikor aztán 1688-ban Belgrád kezünkre került, Veteráni tábornok a temesvári basát megelőző Orsovát elfoglalta s a török nem tudta e végvárat védelmi erősséggé alakítani át. Ettől kezdve folyton, csaknem évenként gazdát cserél. Volt a Tököllyé, majd Heiseré. Az 1739-iki belgrádi béke a töröknek ítélte oda, ha a Cserna vizével a török bekeríti. A törökök a Csernát tényleg új mederbe akarták vezetni. A meder el-

készült, de a szeszélyes Cserna csak nem akart abba folyni. II. Józseffel is harcolnak Orsováért, Erdély, Magyarország, Oláhország, Bulgária és Szerbia ezen hadászati kulcsáért, míg az 1790 évi szisztovai béke óta ismét a miénk s azóta folyton az. Bem 1849. május 16-án kiverte innen a császári sereget Oláhországba s így lehetett ez a hely a szabadságharc menekülteinek nyitott kapuja.

Orsován alól, hol három ország határa érintkezik, hol a Cserna vize ömlik s az Allion hegység előfoka nyúlik bele a Dunába, e hegység alján, a Cserna völgyében sűrű jegenyék árnyában kis kápolna áll, mely 1856-ban épült. I. Ferenc József, Ausztria császára építette saját költségén e mór stílusú imaházat, arra a helyre, hol a magyar korona a koronázási jelvényekkel 1849. aug. 20-tól 1853. szept. 8-ig elásva a földben fektet. Szemere ásta el menekülő társaival, mikor a világsígyásos nap után török földre menekült. A hadbíró őrnagy 4 ezren deig esze minden erejének megfeszítésével kutatta a rejtett helyet.

Kiderítette, hogy ki volt a csolnakos, ki a menekülőket átszállította a Dunán, rájött, hogy Orsován vették az ást. 4 év alatt elköltötte egy másik korona árát s a helyet a bosszuságában kardja hegyével a földet túrkáló osztrák tisztnek egy, a földből előkerülő, órakulcsa árulta el.*) Rájöttek, hogy vagyonosabb ember órakulcsa. Valamelyik menekülő veszítette el. A berken, hol megtalálták, párhuzamos árkat ástak keresztül, melyek merőlegesen metszték egymást s szept. 8-án reggel Muresán oláh munkás ásoja a rég sóvárgott vasládába ütkö-

*) Némely egykorú följegyzés szerint a menekülőök egyike Varga István, volt külügyminiszeri tanácsos árulta el a helyet 300.000 koronáért. Ezt az urat, miután pénzt elverte, Nagyvárad följegyzőjének választotta meg.

zött. Kiemelték a kincset. István király palástját egy kunyhó tüze mellett száritották, foltjai maig láthatók. Az Albrecht nevű hajó, mely szállította a klenódiumokat, diadalútát tett Bécsig.

A láda találati helyén üreg van, melynek fenekén finomra csiszolt gránit lapon a korona és jelvényeinek relieffe látható s ez a felirat olvasható:

„Franciscus Josephus I. Austriae imperator, locum in quo corona cum casteris ins ignibus Sancti Stephani inter seditionis turbas rapta per IV. annos abscondita die natali Sanctae Mariae, Patronae Hungariae anno 1853. detecta fuerat, sacrum esse volens, sacellum hoc extruxit et Sanctae Mariae dedicavit 1856.“

Kossuth már aug. 17-én kiment külföldre. Utolsó éjszakáját Orsován a Karánsebesi-út 201. számú házban. Az akkor Arany bárány nevű vendéglőben töltötte. Ez eseményt emléktábla öröktíti meg. Tehát a korona elrejtésében nem vett részt. Mikor megtudta, akkor megbízottjai által ki akarta ásni és külföldre szállíttatni. Megbízottjai fogságba kerültek.

Orsovánál szent helyé lett a Duna partja.

Ott, az Allion hegynek partig lenyuló lábánál csókolta meg a haza földjét utoljára 1849. aug. 16-ának alkonyatján Kossuth Lajos. Csólnakja talán ott kötött ki, a hol a miénk fog, ha ott partra szállunk. „Kifejezhetetlen érzelem-vihar dulta lelkemet — írja Iratai előszavában. — Leborultam hazám földjére, mielőtt határan át lépnék; — zokogva nyomtam rá a fiui szeretet búcsúcsókját; egy csipetnyi port vettem magamhoz; — még egy lépés és — — — úgy valék, mint a tört hajó roncsa, melyet a szélvész kidob a homokra egy sivatagon“ ...

(Folytatása következik.)

STEIN S. és Társa

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVÁRT,

Mátyás király-tér 2 sz.

Leányka kabátok 1 évestől 14 évesig 1.50 frttól 16 frtig.

Leányka mosoruhák minden színben 1 évestől 14 évesig 55 krtól 6 frtig.

Kötények 1 évestől 14 évesig 50 krtól 3.50 krtig.

Leányka harisnyák 1 évestől 14 évesig 20 krtól 3.50 krtig.

Leányka ingek, szoknyák, nadrágok 1 évestől 14 évesig 40 krtól feljebb.

Szalmakalapok 1 évestől 14 évesig 1.50 krtól 6 frtig.

Keresztelő készlet 2 frttól 30 frtig.

Fiu kabátok 1 évestől 14 évesig 3 frttól 15 frtig.

Fiu nadrágos ruhák 1 évestől 14 évesig 2.50-től 12 frtig.

Fiu mosoruhák 1 évestől 14 évesig 1.20 krtól 6 frtig.

Fiu rövid harisnyák 1 évestől 14 évesig 20 krtól 80 krtig.

Fiu ingek 1 évestől 14 évesig 95 krtól 1.25 krtig.

Hord köpenyek és ruhák.

MIEDEB-készítés mérték szerint a legújabb formában és kényelmes viseletű. Vidékre küldök kívánatra árut választás végett.

Vidéki megrendeléseknél elegendő a kor megjelölése. Szives parfogást kér

STEIN S. és TÁRSA.

1-104

tartamát bevégzi; c) az bizonyítványát; d) az új tanuló az lehet, ki vala 2 osztályát, vagy az pedig az ipartanoncizisgezte, továbbá 12. életkifejlett, ép testalkattal nyitványval kell igazolni minden iparos segéd, vagy tárgyakat kíván hallgat.

— **Czipészipari** sz. milag segélyezett bört. 1904/5-iki tanév szeptember egyuttal 8 ösztöndíjas jön üresedésbe. A tanf. dek részére pedig 1 évnek tannyelve magyar nyelvet tanítanak: magyar nyelv- és ügyiránytan 1. tan 1, szabadkézi és tékvétel 1, mintaszabás és szerszámismeret 1 órában hetenként. A rendszerű varrógéppel, gép elektomos hajtású szettek összes kisebb mind-nemű cipők és séges, mint beteg lábával záró vizsgálat szülő bizonyítványát minősíti és munkakö. Rendes tanuló az lehet sikerrel elvégezte, ehhez képest kifejlett, még a gyakorlatban is ezen elméleti ismeret az ipari pályára lépő len anyagi helyzetére, jobb és gondosabb ki sön a szegény tanuló bíró internátus rendszeres, illetőleg ös növendékek vehető segéd köteles a szükeket magával hozni, beszerezni. Az ösztön f. évi augusztus hó nyújthatók. Bővebb gyelő-bizottság elnöke Nagyszebenben. Ugy lakó czipészek és szaktanfolyam tartatás 22-én és végződik magyar és német ny. d. u. 2—6 óráig tart. A tanfolyam tantárgy hoz szükséges mérték szabás, lábtanulmány, folyamom résztvevők szakiskola felügyelő-segéd és mesterek tökéletesíteni akarják belileg Schuster Magyelő-bizottság elnök.

A budapesti iskola (Budapest, V. ker. az ösztön, a ki ezre az intézet rend. akajak felvételre, l. tása az ezentul a keresked. m. k. n. tározásból módosít ugyanis eddig hat e a jövő isk. évtől k részére az első fél márczius végeig tá vegeig a tanulók a második és a köv. tása szerint követik 31-én végződik. A nyok által elérhető toznak. A végzett korlat mellett köv. lehetnek, jelentkező végbizonyítvány alá felvételnek a posta folyamra, végre jog állásokra, a melyek kívánatlik a felvétel

Szamos

tartamát bevégzi; c) az iskolai képzettségéről szóló bizonyítványát; d) az újraoltási bizonyítványt. Rendes tanuló az lehet, ki valamely közép- vagy polgári iskola 2 osztályát, vagy az elemi iskola 6 osztályát, vagy pedig az ipartanonc-iskola 3 osztályát jó sikerrel végezte, továbbá 12. életévét betöltötte s ehhez képest kifejezett, ép testalkattal bír, a mit hiteles orvosi bizonyítvánnyal kell igazolnia. Rendkívüli növendék lehet minden iparos segéd, vagy tanonc, ki csak egyes tantárgyakat kíván hallgatni.

Czipészipari szakiskola. A nagyszabású állami segélyezett bőr- és czipészipari szakiskolánál az 1904/5-iki tanév szeptember hó 5-én kezdődik, a mikor egyúttal 8 ösztöndíjas hely (egy-egy évi 120 korona) jön üresedésbe. A tanfolyam tanoncok részére 3, segéd részére pedig 1 évig tart. A szakiskolán, a melynek tannyelve magyar és német, a következő tantárgyak taníttatnak: magyar nyelv- és ügyirálytan 2, német nyelv- és ügyirálytan 2, számtan-mértan 2, könyvvitel-tan 1, szabadkézi és szakrajz 4, mértani rajz 2, mértékvétel 1, mintaszabás 4, lábtanulmányok 2, anyagtan és szerszámismeret 1 és végül műhelyi gyakorlatok 40 órában hetenként. A tanulmányok, mely 8 különféle rendszerű varrógéppel, ezek közt egy gomblyuk kivarrógép elektomos hajtóerővel, valamint a modern czipészetnek összes kisebb segédgépeivel van berendezve, mindennemű czipők és csizmak készíttetnek úgy egészséges, mint beteg lábak részére. A tanfolyam elvégzésével záró vizsgálat tartatik. Ezen vizsga letételéről szóló bizonyítvány az illető tanoncot czipész-segédde minősíti és munkakönyvének kiváltására feljogosítja.

Rendes tanuló az lehet, ki az elemi iskola 4. osztályát sikerrel elvégezte, elete 12. évét már betöltötte és ehhez képest kifejezett, ép testalkattal bír. Felvehető még a gyakorlatban működő tanoncok és segédok, ha ezen elméleti ismeretekkel bírnak. Tekintettel egyrészt az ipari pályára lépő ifjúságnak nagyobbára kedvezőtlen anyagi helyzetére, valamint másrészt a növendékek jobb és gondosabb kiképzésére, a szakiskolán különösen a szegény tanulók részére ösztöndíjas helyekkel bíró internátus rendeztetett be. Az internátusba díjmentesen, illetőleg ösztöndíjjal csak szegény szorgalmas növendékek vehetők fel. Minden felvett tanonc vagy segéd köteles a szükséges szerszámokat és taneszközöket magával hozni, illetőleg azokat saját költségén beszerezni. Az ösztöndíjas helyekért a folyamodványok f. évi augusztus hó 15-ig a felügyelő-bizottságnál benyújtandók. Bővebb felvilágosítást szívesen ad a felügyelő-bizottság elnöke Schuster Márton, főgimn. tanár, Nagyszabásban. Ugyanott nem Nagyszabásban lakó czipészek és csizmadíjas részére egy rendkívüli szaktanfolyam tartatik. A tanfolyam kezdődik augusztus 22-én és végződik szeptember 3-án. Az oktatás magyar és német nyelven naponként d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig történik. Az oktatás teljesen ingyenes. A tanfolyam tantárgyai a következők: a mintarajzolás-hoz szükséges mértani előismeretek, mintarajzolás és szabás, lábtanulmányok, mértékvétel, anyagtan. A tanfolyamon résztvevők részére ingyenes lakás és ágyról a szakiskola felügyelő-bizottsága gondoskodott. Mindazon segédok és mesterek, kik magukat a mesterségükben tekeletesíteni akarják, jelentkezzenek írásban vagy szóbelileg Schuster Márton főgimn. tanárnál, mint a felügyelő-bizottság elnökénél.

A budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskola (Budapest, VII. ker. Csömöri út 74. sz.) értesíti azon szülőket, a kik fiaikat a jövő 1904/905 iskolai évre az intézet rendes szakosztálya első évfolyamára akarják felvételni, hogy az intézet tanulmányi beosztása az ezután felveendő tanulók részére a keresked. m. k. miniszter úr Ó Nagyméltósága elhatározásából módosítást szenvedett. A tanulmányi idő ugyanis eddig hat egymásután következő félévből állott, a jövő isk. évtől kezdve az ezután felveendő tanulók részére az első félév november hó elején kezdődik s márczius végéig tart; ápril hó elejétől augusztus hó végéig a tanulók a gyakorlatban tartoznak működni; a második és a következő félévek a rendes isk. beosztás szerint követik egymást, az utolsó félév január 31-én végződik. A tanítás anyaga s a végbizonyítványok által elérhető jogok és kedvezmények nem változnak. A végzett tanulók ugyanis 3 évi utólagos gyakorlat mellett kőműves, kőfaragó vagy ács mesterek lehetnek, jelentkezhetnek építőmesterei vizsgálatra. A végbizonyítvány alapján egyéves önkéntesek lehetnek; felvehetnek a posta- és táviratügyi s a vasutisítási tanfolyamra, végre jogosítva vannak mindazon hivatalos állásokra, a melyek betöltésénél érettségi bizonyítvány kívántatik. A felvétel az I. évfolyamra az 1904/905. isk.

évre átmeneti intézkedés gyanánt szept. 1—5 ig tart, a felvétel után a tanulók tartoznak visszamenni a gyakorlatba s csak november 1—3-án iratkozhatnak be véglegesen, a mikor legalább 4 havi építő gyakorlati működést tartoznak igazolni. Felvételnek azok a tanulók is, kik csak november 1—3-án jelentkeznek, ha 4 havi gyakorlatot tudnak igazolni s a felvételi feltételeknek megfelelnek. A felvételhez szükséges: 1. eeresztlevel, vagy születési bizonyítvány 2. legalább négy középiskolai (gimn. polg. vagy realisk.) osztályról szóló bizonyítvány, 3. a szeptemberben való jelentkezésnél legalább 2 havi, a november 1-én való jelentkezésnél pedig 4 havi gyakorlat. Az intézet magasabb évfolyamaira való felvétel a régibb eljárás szerint történik. Az igazgatóság.

Hölgyeink figyelmébe. Koch I. az Európa-szabás feltalálója és tanára városunkba érkezett és a polg. leányiskolában ma f. hó 28-án, délután 2 órakor kezd meg országos hírű női ruha-szabásati tanfolyamát. Számátalan elismerő nyilatkozattal bizonyítja Koch szabászatán előnyös módszerét, mely szerint bárkivel rövid idő, alig két nap alatt a női ruha alapos szabását elsajátíttatja. Felhívjuk a közönség figyelmét a mai számunkban közölt hirdetésére.

Csarnok.

Egy tehetséges asszony.

Írta: Pekár Gyula.

(Folytatás.)

— Persze, azután elmúlt a zene is. Mi jött utána?
— Madame Valéry ismét elpirult egy kisse.
— A zene után... több évig tartózkodtam Oroszországban. Ott adtam magamot szobrászatra...
— Zene után... és Oroszországban szobrászatra?
— kiáltam, — hisz ha Olaszországot mondana, akkor még érteném, de ott a muzsika éjszakon csak nincs formatékely!... És nem volt nehéz az új művészetre való átmenet?

— A világról sem! — felelt a szőke asszony és szeméi egy pillanatra szenvedélyesen csillantak fel. Egyszerre magától úgy jött a dolog, hogy szobrászkodni kezdtem...
— De mi indította rá, — micsoda véletlen?
— Nem tudom... mormogta Madame Valéry zavartan. — Megtetszett... ez a művészet, s híven műveltem, amíg...

— Amíg egyszer aztán ráunt, ugy-e?
— Igen... Visszaköltöztem Parisba, s egy napon irni kezdtem... Önök ma azt mondják, hogy mindaz, amit ebben a négy művészetben létrehoztam, jó. Szörnyen csodálkozom rajta. Nekem sose volt semminemű ambícióim, s nem tulajdonított magamnak semmiféle érdemeket. Festettem, zenét szerettem, szobrászkodtam és irtam, de mindezt csak azért, mert véletlenül úgy jött...
— És sose esett nehezére, hogy e művészeteket mindig epp a legszebb ponton hagyta abba?
— Soha... kacagott a szőke asszony. Hisz akkor ma halálra kellene busulnom magamat! Ma már mind a négy művészet halott dolog ream nézve. Nem érdekelnek többet...
— Hogyan?
— Nem tudnék én többet se ecsettel, se zenével, se vésővel, se tollal bánni. Kiment belőlem... elfelejtettem... Ennek a furcsa kiállításnak az eszmeje sem tőlem származik.

— Csodálkozva néztünk rá.
— Mi lesz hát most a legközelebbi művészet, amiben kiténteti magát?
Madame Valéry szánakozólag mosolygott rajtuk.
— Ah édes uraim!... Nem foglalkozom én többé művészetekkel. Egészen más valami érdekel...
— Micsoda érdekli?
— Nem is merem önöknek elmondani, felelt a szőke szifusz szegyenkeze, — mert tudom, csak kinevetnek vagy megvetnek...
— Az istenért, mondja!
— Nos tudják-e, mivel foglalkozom most? A gazdasági vegytannal... De ime itt a ferjem, értem jött...
— Madame Valéry nyugodt arca szerelmesen derült fel. Felkelt, s egy harmincz év körüli vallas fiatal embernek nyújtotta a kezét, ki nagynehezen törtetett keresztül a frakkos hallgatóságon. A borotvált arcu idegen nagyon szép ember volt, s kiejtése után (ítelve) amerikaiának látszott.

Ah, ez az a híres amerikai vegyész! — suttogá valaki mellettem, — ez hát a férje!...
Magunkra maradván mi írók és kritikusok, csak

lámélkodva néztünk egymásra. És még sokáig beszélgettünk e genialis asszony sokoldalú tehetségének a titka felől.

A Pars Monceauun át jöttem hazafelé. Egy idegen ur haladt oldalamon, kívül véletlenül egyszerre jöttünk le a lépcsőn, s ki nagy művész-kalapját a szemébe csapva, csökönyösen hallgatott már jó ideje mellettem. Egyszerre idegesen elnevette magát s megállt. Ránéztem: torzonborz, dult arcu, de szép férfi volt. Ahogy megszólalt, a kiejtéséről azonnal sejtettem, hogy csak orosz vagy lengyel lehet.

— Nos? kérdém.
— Igazán egyszerű! — kacagott az idegen, — most látom csak, mennyit ér ezeknek a párisi analitikus írónak a tudománya!

— Miért?
— Ön ugy-e idegen? Én is. Ön nem tudja az én nevemet, én se az öné. Ön valószínűleg elutazik, én már holnap elmegyek messzire. Hisz csak azért jöttem, el erre az estélyre, hogy még egyszer lássam... Nos én ismerem a Madame Valéry történetét — én Istenem, valakinek csak el kell mondanom, hogy milyen egyszerű ennek a szifusznek a titka! Tudja-e, mi az ő sokoldalú tehetségének a magyarázata?
— Micsoda?

— Ah uram, — kiáltá az idegen — olyan végtelen egyszerű valami!... A szerelem!... Az a szerelem ami a nőben annyi tehetséget tud felebreszteni amennyit a férfiben sohasem. Ez a tehetséges asszony mindenekfelett egy nagyon szerelmes asszony... Férfi talentumnál is sokra képes a szenvedély, — az asszony-nál mindenne. Az ő lelkük kimeríthetetlenül gazdag, — tehetségük tán nem tud úgy megindulni magától mint a mienk, de ha a szerelem érinti, felebred és csodákat művel. Mi a Madame Valéry művészetének a titka? Az, hogy először egy olasz festőnek a kedvesse volt, aztán egy német zenészt szeretett, aztán egy orosz szobrászt, ... és végül egy francia író. Mindig a szerelem adott formát tehetségének, s ez a forma addig tartott, ameddig a szerelem... Most azt a fiatal vegyész, a férjét szereti, s mint ahogy elfeledte a régi szerelmeit, elfeledte azokat a művészeteket is. Az asszonyok mindennek képesek, — Isten önnel...
(Vége.)

Szerkesztői üzenet.

B. S. Jónni fog később.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában

Két nap alatt biztosan elsajátítható a női ruha szabászat minden titka.

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki n. erd. női közönséget, hogy Nagyenyeden a Polg. leányiskola nagytermében folyó hó 28-án délután 2 órakor **női ruha szabásati tanfolyamot** nyitok meg, hol alkalom nyílik a n. é. hölgyközönségnek, a **női ruhák szabását gyorsan és pontosan** megtanulni az általam újonnan feltalált „Európa” című szabásati rajzok szerint.

Szabásati módszerem olyan könnyen elsajátítható, hogy egy 12 éves leányka is hihetetlen rövid idő alatt elsajátíthatja a ruhaszabásokat.

Minden hölgy a tanuláshoz szükséges rajzlapokat ingyen kapja.

A tandíj személyenként 12 korona, melyből 2 korona beiratáskor, a többi 10 korona akkor fizetendő, ha meggyőződött szabásom czelszerűségéről.

A tanítás kezdődik **naponta d. u. pont 2 órakor** és tart 5 óráig.

Beiratkozni lehet a délutáni órákban a tanteremben. Varrónők, kik a szabászatban már némileg jártasak, 10 k. fizetnek.

Szíves látogatást kér.

Koch I.

1—2

az Európa-szabás feltalálója és egyedüli oktatója, a nagyenyedi polg. leányiskolában.

Szamos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatárú üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek ki-
szolgálva,

szerint
a viseletű.
és végett.
adó a kor
fogást kér
RSA.

Sz. 2641—1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a balasszalyi takarékp. részvénytárs. végrehajtónak Turán Miklós végrehajtást szenvedő elleni 218 korona tőke követelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék (a vizaknai kir. járásbírósa) területén levő Sorostélyi községben és határára fekvő a Turán Miklós nevére a sorostélyi 347 sz. tjkben A + 37—43 r. sz. 665, 667, 974, 2687, 2690, 1714, 2765 hr. sz. alatt felvett ingatlanokra 2244 kor., továbbá a sorostélyi 358 sz. tjkben A + 2 r. sz. 184, 185 hr. sz. a. foglalt ingatlanok a Turán Miklós nevére álló 8/16-od nyolctizenhatod részére 630 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi augusztus hó 22-ik napján d. e. 11 órakor Sorostély községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik végrehajtató és képviselőjének, kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 224 korona 40 fillér és 63 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi nov. 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóságtól.
Kelt Vizaknán 1904. évi július hó 15-én.

Korinszky Győző.
kir. járásbíró.

324 1—1

Sz. 1997—1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint dr. Nagy Samu ügyvéd m.-újvári lakos végrehajtató részére 60 kor. tőke, 10 kor. 80 fill. eddig már megállapított egy a jelenlegi 11 koronában meghatározott és az ezután felmerülő költségek behajtása végett özv. Grék Miklósné Fruik Feszina hagyatéka végrehajtást szenvedett ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosújvári kir. járásbírósa területéhez tartozó Magyar-Sülye község határára fekvő, a 156 sz. tjkben felvett s özv. Grék Miklósné szül. Fruik Feszina nevére álló A + 7 r. sz. 2075 hr. sz. szántóra 54 kor., a 8 r. sz. 2510 hr. sz. szántóra 64 kor., a 9 r. sz. 2666 hr. sz. szántóra 50 kor., a 10 r. sz. 2897 hr. sz. szőlőre 798 kor., a 11 r. sz. 3517 hr. sz. szántóra 91 kor., a 12 r. sz. 3581 hr. sz. szántóra 119 kor., a 13 r. sz. alatti 217,56092-ed rész legelőtelvényre 20 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést az 1881. évi LX. t.-ez. 176 §-a alapján elrendeli.

Előben a 14. 15. r. sz. ingatlanokra vonatkozólag a kését elutasítja, mert ezen ingatlanokra a végrehajtási jog nincs bekebelezve. Az árverés megtartására határnapul az 1904. évi október hó 10-ik napjának d. e. 10 órája Magyar-Sülye községben a köz-égházához tüzetik ki.

Az árverésnek kitétt ingatlanok becsárán alól is elfognak adatni. Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában jelzett óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.
Marosújvárt, 1904. évi május hó 27-én

Csegezy
kir. járásbíró.

325 1—1

600 liter kétszer égetett
SZILVORIUM
eladó.
Értékzeni lehet KOLOZSVÁRY NÁNDORRAL
ZALATNÁN.

326 1—2

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA

uri és női divatarúháza NAGYENYEDEN.

Van szerencsénk a nagyrabecsült vevő közönség szives tudomására hozni, hogy üzletünk megnagyobbítása alkalmából ki kellett költözködnünk. Addig is, a míg az üzlethelyiségünk készen lesz, egy **kényelmes nagy fasátorba** helyezkedtünk el. Ennélfogva az összes

nyári ujdonságokat

mélyen leszállított árban árusítjuk el.

Szives pártfogását továbbra is kérve

illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA.

SALAMON GÉZA
cipész

NAGYENYED, Főtér 25 sz. (Központi vendéglő épület.)

Készít a mai kor igényeinek megfelelő **uri-, női- és gyermek cipőket** a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan és jutányosan eszközöl:

274 9—104

SALAMON GÉZA cipész.

Czipőkenőcsök raktáron tartatnak! **Vevőimnek** díjmentes czipőjavítás!

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

állami és közigazgatási tisztviselők, katona tisztek, hivatalnokok és nyugdíjasok, 2-től 15 évre, legtöbb esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kilencz kor. fizetendő. Megkereséseknél közleendő állás, évi törzsfizetés, szolgalmi, születési idő és mennyi összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

Ugyiszintén olcsó kamatu törlesztéses jelzálog kölcsönök gyorsan elintéztetnek.

Minden irányban a legnagyobb diskreczió biztosított. — Válaszra bélyeg melléklendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL ÉS SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET
KOLOZSVART, Király-utca 16. sz.

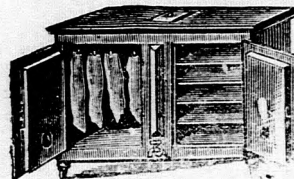
20 52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Alapított 1873.

Alapított 1873.

Ajánlom szabadalmazott 251 10—16

Jéghűtőimet,

melyek igen takarékos légmedencével vannak felszerelve. Hentes üzletek, tej-elárusítók és privát házaknak igen alkalmas. Raktáron áll 30 koronától 400 korig.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

SEEMANN J. Lakatos, tizedes-mérleg, fűvő és hűtő készítő
KOLOZSVART, Nagymalom-utca 20 sz.

A „KÁVÉ KIRÁLY” hoz.

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „Király kávét” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni. Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következőkben:

1 kgros doboz 4 kor. 80 fill. 2 kgros doboz 9 kor. 4 kgros doboz 17 kor. 20 fill.
Ezen különleges pörkölt kávén kívül ajánljuk a következő nyers fajtákat, szinte bérmentve utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba kor. 13.50
1 " 5 " " Ceylon " 12.—
1 " 5 " " Jamaica " 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA a „Kávé király”-hoz
BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körút 2/b.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz. 279 8—26

Első gyulafehérvári
agyag cserépkályha-áru
gyári raktár.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy **Gyulafehérvárt**

CSERÉPKÁLYHÁ-RAKTARAMAT

a mai kor igényeinek megfelelően felszerelt. Raktáron tartom a legújabb készítményű és rend szerű cserép Daniel kályhákait a híres Telek-fele Szilágyi kályhagyárból, valamint fűdőszoza- és takaréktűzhely-felszereléseket dus választékban.

Legfőbb törekvésem a n. é. közönség becses rendelvényeit pontosan és jutányos árban kiszolgálni. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Dobrowszky Károly.
cserépkályha-építő.

63 14—25

2 évi jótállás.

Nagyenyei kisegítő takarékpénztár r-t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 120.000 korona.

Előnyös kölcsönt ad betáblására, megfelelő kezesesre, értékpapirokra, sorjegyekre, jóhitelű pénztársak részvényeire.

Vásárol és elad értékpapirokat.

Letétbe elfogad értékpapirokat, sorjegyeket, értékeket kezes őrzési díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összes nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6 $\frac{1}{4}$ %, mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számíto le.

Betétet kedvező kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

11. 108.

UJ!
Telefon szá

Van szerencsénk a nagyrabecsült vevő közönség szives tudomására hozni, hogy üzletünk megnagyobbítása alkalmából ki kellett költözködnünk. Addig is, a míg az üzlethelyiségünk készen lesz, egy **kényelmes nagy fasátorba** helyezkedtünk el. Ennélfogva az összes **nyári ujdonságokat** mélyen leszállított árban árusítjuk el. Szives pártfogását továbbra is kérve illő tisztelettel

SZESZAK F
KOLOZSVART

Alapított 1870-ben.

Kocsi nagy raktár

Nagy kocsijavító-technikai gépekkel

Minden

Videki megkeresés

Gyárunk az egyedül

részt: keres, kov

személyes vezetésű

legjutányosabb árban

jutányos árban.

Becsés pártfogását

255 13—50

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

Ang

B

Központ

B

UJ! Butorraktár és kárpitos üzlet! UJ!

Telefon szám 259.

SZATHMÁRY JÁNOS

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 8.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy butorraktáramban magyar hazai gyártmányok dús választékban kaphatók; u. m. ebédlő-, háló- és szalonberendezések, irodai felszerelések stb. Asztalos és kárpitos munkák rajzszerű elkészítését, valamint minden e szakmába tartozó javítás, átalakítás stb. munkálatokat olcsó áron, gyorsan és pontosan eszközölöm. **Videki megbízások és megkeresések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.** A n. érd. közönség b. pártfogásáért esdve, maradjam kiváló tisztelettel

Szathmáry János.

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA

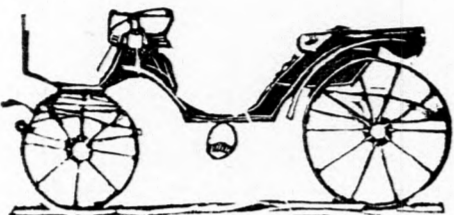
kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg. Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. — Pontos kiszolgálás. **Mindennemű kocsik raktára.** **Videki megkeresésre azonnal válaszolunk.**

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főszelünk a jó, szolid munka jutányos árban.

Beesés pártfogásáért tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia

kocsigyártók

255 13-50

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R.T. Alapítók: 200000 kor. Alaptőke 200000 kor.

Leszámitol 6 havi lejáratig terjedő váltókat a legolcsóbb kamattal mellett
Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.
Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% átlagkamatlalt földbirtokra, a beesérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzalozkölesönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára
Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket

Betétek után 1904. július 1-től naptól napig 4 1/2%-ot fizet.

Leakész ruhákkal.

Nem kell többé kész ruhákat venni, mert a **legszebb öltönyöket** készítem már **18 forinttól kezdve**

valódi angol, bel- és külföldi, ugyisint hazai gyártmányu tiszta gyapju szövetekből.

A miről tisztelt vevőim egy próba rendelés után meggyőződhetnek. Műhelyemben csakis nagyvárosi képzett munkásokat foglalkoztatok és a legkényesebb igényeknek megfelelő munkát állítottam ki, a mennyiben munkásaimnak a legnagyobb árt fizetem a helyi piacon. Állítom valódiságáról bárki meggyőződést szerezhet, a mennyiben nem árasztom el a tisztelt vevő közönséget **hazug reklámokkal.**

Mesteri szabásért kezeskedem.

GOLDSTEIN MÓR

209 8-52

uri szabó, Főter 15. (Vár-épület.)

NÉMETHI ISTVÁN

első erdélyi szobrászati műterme

KOLOZSVÁR, Monostori-út 129. (Saját ház)

Van szerencsém b. tudomására hozni, miszerint Monostori-út 129 sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

SZOBRA SZATI MŰTERMET

nyitottam, hol elvállalok minden e szakban létező faragványokat u. m. épületdíszítést gipsz, kő, műkő, terrakota és csementből.

Belső díszítést új modern kivitelben ebédlők, szalonok, dísztermek vagy bármely szobák mennyezeteit barocce vagy különböző stílusban olcsó árban.

Angol kertekeké való csement szoboresportok, virágvázak talapzattal, szökőkutak stb. melyek a fagyknak is ellenállanak. Csement vagy érezbe öntött síremlékek szoboralakban agyag skizsek bemutatása mellett.

Bármely sírkövekben alkalmazható legújabb rendszerű kararai fehér márványból vagy más kőből a legszebb kivitelű Realief, Profil vagy Anfassban művészi dombor műveket, melyeket teljesen hűen jól felveti fénykép után mintáz és farag. Videki megrendelésekre azonnali válasz.

Kiváló tisztelettel

Némethi István

268 2-52

szobrász.

Kalap, nyakkendő és fehérneműk.

BERKOVITS BÉLA

női-, férfi-, fiu- és gyermek ruha, valamint férfi-divat üzlete

Nagyenyed, Főter 3.

Bátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlási-utazásomból haza érkezvén, a tavaszi időnyre **sok szép tavaszi újdonságokat** bevásároltam.

Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni **elegáns és divatos** női kabát raktáromra.

Saját szabóműhelyemben

24 órán belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő **férfi- és gyermek ruhákat.**

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, valamint elismert legjobb minőségű **női-, férfi- és gyermek-czipők,** valamint kalap, nyakkendő és fehérneműket.

Beesés látogatását örömmel várva, s magamat szives pártfogásába ajánlva,

Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA.

426 60-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

REZÖNTÖDE.

Készít szeszgyárak, gőzmalomok és vízművekhez való minden öntvényeket. — Cséplőgépek, lokomobilok javítását eszközöli. Palinka főzésnél szükségeltető kavarázó készülékeket. Fürdőkhoz szükségeltető rézcseppek és csavarokat, valamint minden e szakmába vágó sarga réz öntést és készíttést jutányosan elvállal. Továbbá készítt mindennemű réz és ágyufém öntést. Videki megkereséseket és megrendeléseket gyorsan, pontosan eszközöl.

RAPOPORT ADOLF rézöntő
KOLOZSVÁR, Fellegvári-ut 6 sz.

REZÖNTÖDE.

Gerstenbrein Tamás

erdélyi márvány, svéd gránit, Labrador és Syenit köipari vállalata
KOLOZSVÁRT.

Gyártelep és központ:

Fióktelpek:

KOLOZSVÁRT.

Nagyszeben és Nagyvárad.

Elvállalja a magas építményeknél előforduló összes kőfaragó és kőszobrász munkákat, sírkövek, sírkertészek és kapcsolatosan e szakmába vágó mindennemű munkálatokat.

Gerstenbrein Tamás

képesített kőfaragó mester.

252 14-52

Kizárólag kézimunka által készített czipők.

Alulírt ajánlja a nagyérdemű közönségnek
tisztán kezelt
többféle jó borait
Viszonteladók előnyös árban részesülnek.
Winkler János.

LICHNOVSZKY LIPÓT

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 31. szám
(volt Belkőzép-utca.)

Raktáron tartok Majolika, Ó-Német honi
(Dániel) kályhákat, ugyszintén

TAKARÉKTÜZHELYEKET,

fürdő-kádburkolatokat a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelben.

Elvállalok kályhák újra átrakását és takari-
tását helyben úgy mint vidéken a legszolidabb
árban.

A nálam készült munkákért teljes fele-
lősséget vállalok.

Vidéki megkeresésekre azonnal reflektálok.

Megbízásokat azonnal személyesen vagy le-
vélleg eszközölök.

125 26

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapota szenved,
kérjen iratot, ingyen és bérmentve

HATTYU GYÓGYSZERTÁR
altal Mejnre-Frankfurt 109 52

Erdélyi Ernőné

kárpitos műhelye és butor-raktára
NAGYENYED, Buza-piacz.

Raktár mindennemű hajlított fa- és vas-butorokban, ugy-
szintén tükrök, képek és mindenféle esztélyezett buto-
rokban. — Javítások gyorsan eszközölnek.

Számos éven át fővárosokban és elsőrendű műhelyekben
szerzett tapasztalataim által azon kellemes helyzetben va-
gyok, hogy a műhelyemben készült

KÁRPITOS BUTOROK

a t. verőimmet minden irányban pontos és szolid kiszolgálás-
sal kielégítik — Rendeléseket különlegességekben is teljesí-
títek és szaképpzottságom által biztosítom, hogy minden
rendelést a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Egy kísérlet által ezen állításomról teljes meggyőződés
szerezhető, a miért is bátor vagyok kérni, miszerint szem-
élyes látogatásával megismerhetni sziveskedjék, esetleg egy
levelezéssel szives értesítését kérve, hogy annak érkezése
után én tehessem személyes tisztelőmet.

48 50

Butorok csomagolását olcsón elvállalom

Klaszovitt György

szíjgyártó, nyerges, tászkás és bőröndö-
KOLOZSVÁRT.

Jó és szép munkáért és haladásért többször kitüntetve

Nagy raktár kész hámoz és nyergesekben, nysz tőrő-
utazótáskák és bőröndök, Plaidesokok, esernyők és tot-
tartók, uti toilette táskák, minden forma és nagy-ságban,
puskátok, vadásztáskák, gamásni, töltevények, vadász-
szekék és minden előforduló bőrűnek csakis saját gyárt-
mányaim óriási választékban.

Téli és nyári lótarakók és lóhalós, az egész lóra és
külön csak a fejre (legyek ellen).
Mindem előforduló bőrűt rendelés szerint rövid idő-
 alatt legjutányosabb árban készítek.

Mindenféle takarító és bőrpoló szerekben nagy raktár.

Póztai megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítek.

18 52

Udvari és Társa

kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart **uj kocsikból**, valamint elvállal e
szakmába vágó javításokat, kocsik lakozást, bérelést kívánat
szerint **Kirántra** árjegyzéket küld.

Használt

kocsit

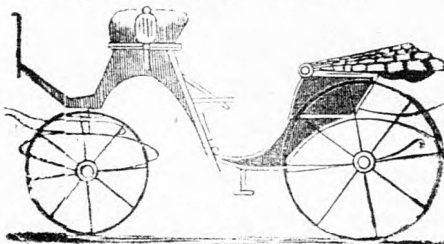
becserel

23 54 - 100

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki irasbeli megkeresé-
sekre azonnal válaszol. A n. é. köz. uség eddig irántunk
tanúsított nagybesú partfogását jövrő kérvé, mely tisztelttel

UDVARI és Társa

KOLOZSVÁRT, Radák-utca - Zöldfa-vendéglő mellett.)

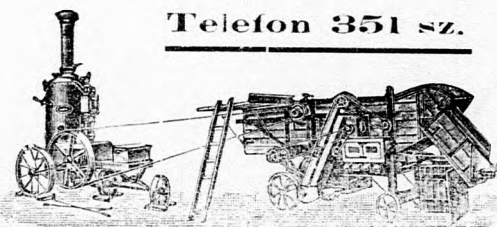
Babós és Társai

KOLOZSVÁRT, vaskereskedése Deák Ferencz-u. 25.

Nagy raktár mindennemű hazai gyártmányú vasárúkból u. m. **kudsi-ri-rúvasak,**
építkezési-vasgerendák, kész falköővasak, Beocsiní cément, Gypsz,
Menyestet-nád-fonat, Fedél és elszigetelő lemezek, Carbolíneum,
Kátrány, Kocza alaku kovács szén, Koax és Faszén, Hollandi
kence és mindennemű **festékárúk, Gazdasági gépek és eszközök, gépolaj,**
gép-szif, rézgálicz és Raffia háncs.

Üzletünkben fizető pénztárgépet ál-
lírtunk fel, mely minden közpénz
fizetésről szelvényt ad és 50 korona
ilyen szelvények visszaadása ellen-
ében 1 koronát térítünk meg.

Telefon 351 sz.

Tűzmentes pénzszekrények,
valamint használt pénzszek-
rények is kaphatók.

Könyhabetrendezési eszközök
Épület vasalások.

Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

Gazdasági gépekből árjegyzék díjmentesen küldetik. 6 - 52

Cs. és kir. udvari
szállító

NEUMANN M.

Szerb kir. udvari
szállító.

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér.

A tavaszi és nyári idényre

Nagy választék fiu-, leány- és gyermek-ruhákból.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő,
ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

38 28 - 52

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidé-
k postán küldve:

Egész évre 12
Fél évre 6
Negyedévre 3

Egyes szám ára 16

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Keres-
dők és gyárosok külön árkedvezme-
ben részesülnek.

Nyilt tér sora 40 fillér.

Megjé

Előjogok,

A képviselőház végre
minisztérium költségvetés
lenne az a szemrehányas
lött oly sok időt celtala-
nyos felületességgel sikla-
csakhogy végre hazameh-
lenne a szemrehányás,
mint ezt a miniszterelnök
javaslatok tanulmányozás
fel, és mert másrészt a
hattak volna valami fo-
sokkal találóbban, sokk

Igy a kereskedelemügy
reformatori gondolatot c
ki, midőn ipariskoláink
voltát hangsúlyozta s e
folyamok utolsó évét a t
dekszik eltöltetni, mert
indokolása — a végzett-
jak, hogy nem tehettek
apolnák azt az ipart, ki
őket, rögtön hivatalt ke-
de biztosan és bizonyára
neikül előremennek, na
— mert ez a fő! — ny

Igen, ez egyik rakfe-
faradság nélkül szerzett
hogy előbb produktív er

De itt egy pontban
menteni a vád alól, me-
dedelgettek oly nézetek
fölelítését nemcsak a
veszélyeztetik is. Ha kö-
oly nagy előjogaik a m-
lakat végeztek, színté k-
es még hozzá magasabb
közölg, akkor a szülő-
akarják, más iskolákba
ha őszintén vesszük a t
nak azt a mértékét, m

TÁ

El az

— A „Közér-

Az Alduna tört. nevezetessége
évi június hó 5-én S
(Fol.)

A Cserna torkolatán
m. hosszu, 450 m. sz.
Kaleh. (szigetvár) a r-
hívják. E sziget az aldu
1689 ig a törökök. A
kezdték megerősíteni. A
visszafoglalta, de 1691-
kétyszer cserél a sziget
épül a vár s teszük lak-
Károlytól újból elveszi-
volt egy félszázadnyi r-
lesz, 1791 ben a sziszt-
oda s ezzel történelmi
része ma is ép, romjai
A szigetet ma egy fe-
szállva, de a sziget
tartozéka teljes önálló-
feje a Mudir, kinek ha-
képviseli, ünnepnapoko-
talos helyiségére. Lakó-
tető hatalma. Az itt la-
nem katonáskodnak, va-
viteli czikkeik vannak
E 450 mohamedán t

*) Tévesen tartják Senki s
alól a legnagyobb szigetre Os-
delmeiben eláradva boldogság